

rette forsøgt paa her i Loven at bestemme, hvor mange Underrettsdommere og hvor mange Sysselmænd der skal være. Nu hedder det imidlertid i § 16, at der i hvert Syssel skal ansættes en Sysselmand, eller naar Syslets Befolkning udgør mere end 35,000 Mennesker, to Sysselmænd, og det er bestemt i § 20, at i Underrettskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 35,000 Indbyggere, kan der ansættes en særlig Dommer foruden den Dommer, som er omtalt i Paragraffens første Stykke. Herefter kunde det altsaa se ud, som om Meningen var, at der skulde være lige saa mange Dommere som Sysselmænd; men aldeles bortset fra, at Udvalgets Flertal jo har foreslaaet, at andet Stykke af § 20 skal udgaa, har det jo i Betænkningen af 14. Maj, den Betænkning, der blev afgiven i Foraaret, udtalt sig om, at man har ment, at man kunde nøjes med 100 Sysler og 50 Retskredse, og den ærede Ordfører har gentaget det her i Dag, idet han har ment, at man kunde nøjes med 150 Embedsmænd. Jeg tror nu ikke, det vil kunne lykkes. Jeg har fulgt den Anvisning, som Betænkningen og Ordførers Udtalelser — og Lovforslaget for Resten ogsaa — har givet, og derefter har jeg beregnet, at man maatte faa 100 Sysler, men dertil kommer saa, at der skal være 2 Sysselmænd i de 13 store Kredse, som blive paa over 35,000 Mennesker, og paa den Maade komme vi til 113 Sysselmænd; det er allerede 13 mere end paa-regnet. Dernæst vil man — ligeledes efter den Anvisning, som er givet — faa 50 Dommerkredse og desuden Ekstradommere i 5 Kredse, det vil blive 55 Dommere. Man vil derved komme op paa 168 Embedsmænd. Jeg mener for mit Vedkommende, at det kan være uheldigt at lave saa store Retskredse. Jeg tror nemlig ikke, at en Dommer i saa store Retskredse som dem, der ville blive Konsekvensen af Udvalgets og Lovens Forslag, vil kunne overkomme Arbejdet paa forsvarlig Maade. For det første skal man tage Hensyn til, at Dommerne nødvendigvis skulle holde Ret paa flere forskellige Steder, og disse Rejser ville utvivlsomt tage deres Tid. Dernæst vil Arbejdet for Dommerne blive forøget i en ganske overordentlig Grad ikke blot i Straffesager, hvor Undersøgelser og „Sættin-Ret paa Stedet“ efter den ny Ordning vil blive nødvendig i langt højere Grad end nu, men nok saa meget i borgerlige Sager. Vil man nemlig undersøge, hvorledes Stillingen er nu i borgerlige Sager, og hvorledes den vil blive efter den kommende

Ordning, vil man se, hvorledes Dommerens Arbejde vil blive forøget. Nu er det saaledes, at Dommeren egentlig kun har Procesledelsen — og Vejledningspligt — i alle de Sager, som ere under 200 Kr., og saa i de private Politisager, men vel at mærke endogsaa kun, for saa vidt ikke begge Parter møde ved Sagfører. Naar dette sker, bliver Stillingen i disse Sager lige som i andre Sager paa over 200 Kr. Saa har Dommeren fremdeles at afhøre Vidner i alle de Sager, hvor der finder Vidneførsel Sted, baade smaa og store. I de store Sager over 200 Kr. har han egentlig ikke andet Arbejde end at give eller nægte Udsættelser, Anstande — som oftest give dem. Dernæst har han at optage Sagen og endelig at afsige Dommen. Saaledes er det nu i civile Sager. — Under den ny Ordning derimod vil han faa Procesledelsen i *alle* Sager. Han vil være nødt til at sætte sig ind i Sagen lige fra dens første Begyndelse og til dens Slutning, og som de Herrer ville se ved Gennemlæsning af Lovforslaget, saa vil dog — selv om en Sag ikke kommer saa meget for eller bliver foretaget saa mange Gange under den ny Ordning som under den gamle, og selv om den bliver sluttet langt hurtigere under den ny Ordning end under den gamle — Dommerens Procesledelse blive meget, meget større, end den er hidtil. Dertil kommer saa, at Dommeren i alle Sager indtil 400 Kr. skal „vejlede Parterne“, hvad der jo ikke betyder saa ganske lidt, idet hele Arbejdet der vil komme til at stige i en ganske overordentlig Grad. Jeg maa derfor meget advare imod at gøre Retskredsene saa store, som det er paa-tænkt, og at jeg ikke staar alene med denne Opfattelse, fremgaar deraf, at paa det sidste Underrettsdommermøde, som blev afholdt her i Kjøbenhavn for et Par Maaneder siden, blev Sagen fremdraget af Herredsfoged Svejstrup fra Viborg. Han kom med ganske den samme Indvending som den, jeg her kommer med, og advarede meget stærkt og uden at møde Modsigelse imod de store Retskredse.

Jeg vilde derimod tilraade at gaa lige den modsatte Vej, nemlig beholde Retskredsene omtrent i den samme Størrelse, som de nu have, og lade Dommere beholde de fleste af deres nuhavende Forretninger; men derimod gøre Politikredsene store. Ved den Betænkning, som blev afgiven den 14de Maj, findes der et Bilag, hvor jeg har udarbejdet et foreløbigt Udkast til Inddeling af Landet i Dommerkredse og Politikredse. Jeg kommer der